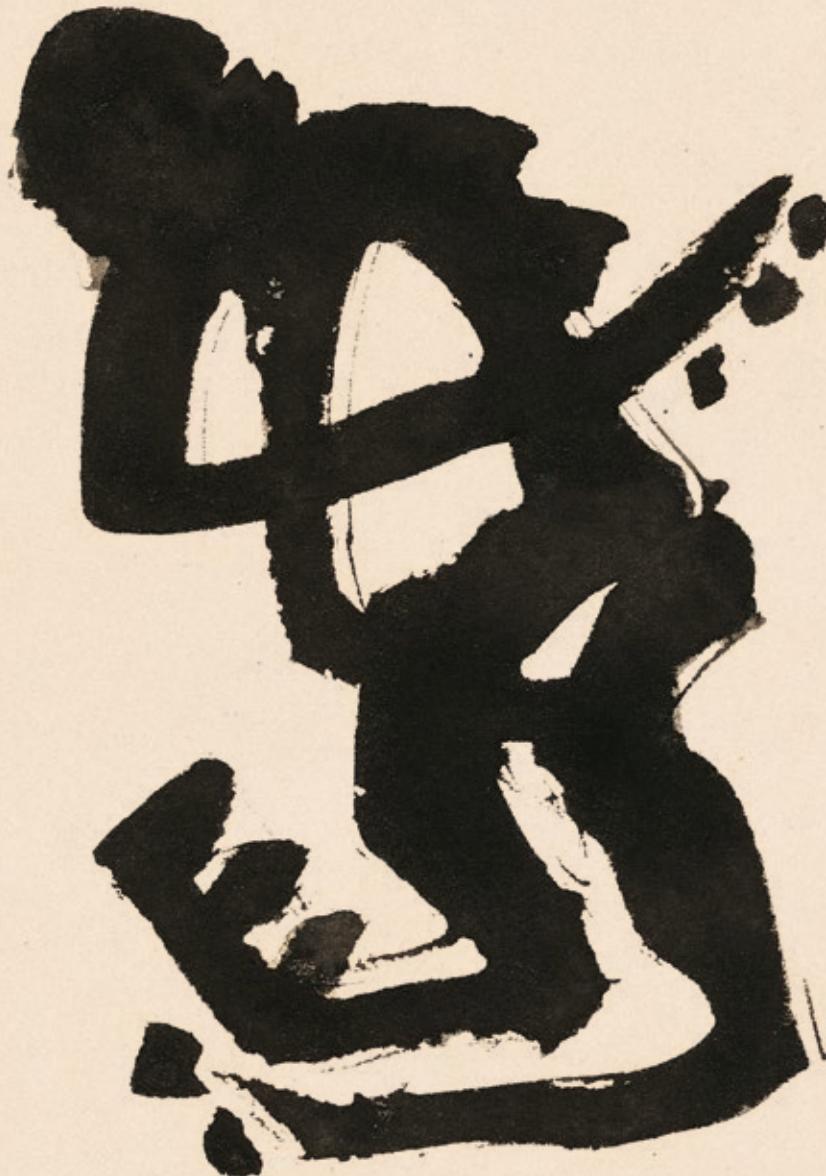

МИОМИР ГРУЈИЋ ФЛЕКА

Симбол у проширеном пољу

MIOMIR GRUJIĆ FLEKA

Symbol in an Expanded Field

Микро акт / Micro Nude

око / circa 1985, туш на папиру / ink on paper
19,5x16,5cm

МИОМИР ГРУЈИЋ ФЛЕКА

Симбол у проширеном пољу

MIOMIR GRUJIĆ FLEKA

Symbol in an Expanded Field

галерија

Београд
Јул-август 2022.

Микро акт / Micro Nude

око / circa 1985, туш на папиру / ink on paper
19,5x16,5cm

Биљана Томић

ПЕРФОРМАТИВНИ ЗНАКОВИ

У космологијама живота постоје парадигматични фатуми почетака, краја или средине једног века или једне декаде. Тако је у декади 80-их, 20. века, свака година била важна у збиру промена које су противале у свим областима политичког, економског, друштвеног и културног живота.

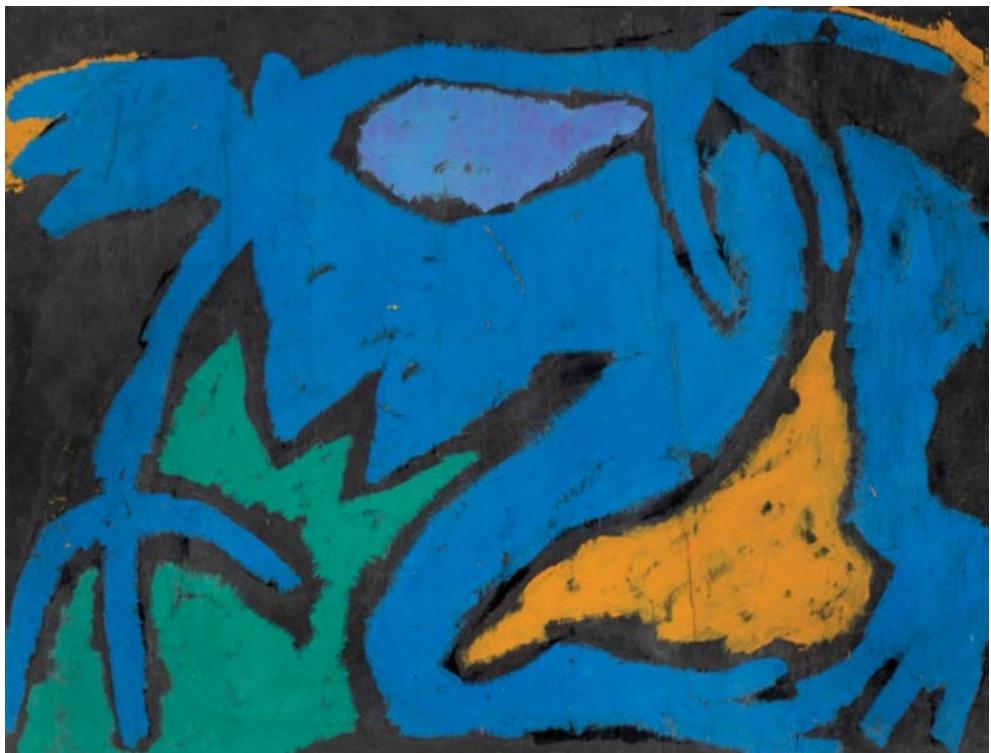
Почетак 80-их обележио је “Нови талас” креативног изражавања, посебно у року, панку, визуелној уметности, медијским дисциплинама и новим формама понашања. Међутим, велика очекивања успона уметничких збивања убрзо се расплињују са појавом депресије и кризе прелазног периода. Неочекивано, средином 80-их, долазе бројни уметници из света подкултурних и алтернативних активности са новом енергијом, почев од Миомира Грујића Флеке, који је у метафоричном стилу говорио о топоту и бунту, подигнутом гласу и гесту, стањима праха и пепела, разнетих маски тока времена, указујући на откуцаје краја првог миленијума и о пост-апокалиптичном стадијуму.

Миомир Грујић Флека јасно је износио своју критику: “Новоустановљени жаргони најнепосредније изражавају многе заједничке одлике продуктивних и актуелних уметничких садржаја: ОПСКУРНОСТ, ДЕКАДЕНЦИЈУ, ХЕДОНИЗАМ, АГРЕСИВНОСТ, ЕГЗИБИЦИОНИЗАМ, НАРЦИСОИДНОСТ... списак би могао да буде много дужи, а инвентар конкретних примера бесконачан. Све те одлике су, јасно, реакција на затечени социјални и културни контекст и његов производ, истовремено. А тај контекст је обележен кризом, егзистенцијалним теснацем, животном и културном конфузијом. Сужене могућности партиципације у таквом друштву управо индукују нове подкултурне ‘таласе’ као што сужене могућности партиципације унутар такве културе производе нове уметничке реакције. Утопијски покушај да се изгради нов, паралелан, алтернативан, у сваком случају целовит и примерен систем вредности који би се успешно супротставио постојећем, одводи припадника подкултурне групе као и ‘неприлагођеног’ уметника до маргиналних позиција АУТСАЈДЕРА. Аутсајдерство је ситуација која крије потенцијал способан за ослобађање есенцијално новог квалитета.” (М. Грујић, “Међутим... уметност... зар не?”, Часопис 4Ф, 13-14, Београд 1984, стр. 5, тема броја Уметност и подкултура.)

Од 85-е, у само пар година Миомир Грујић учинио је да се успешно и незаборавно усмери оптика јавности ка његовим алтернативним иницијативама и

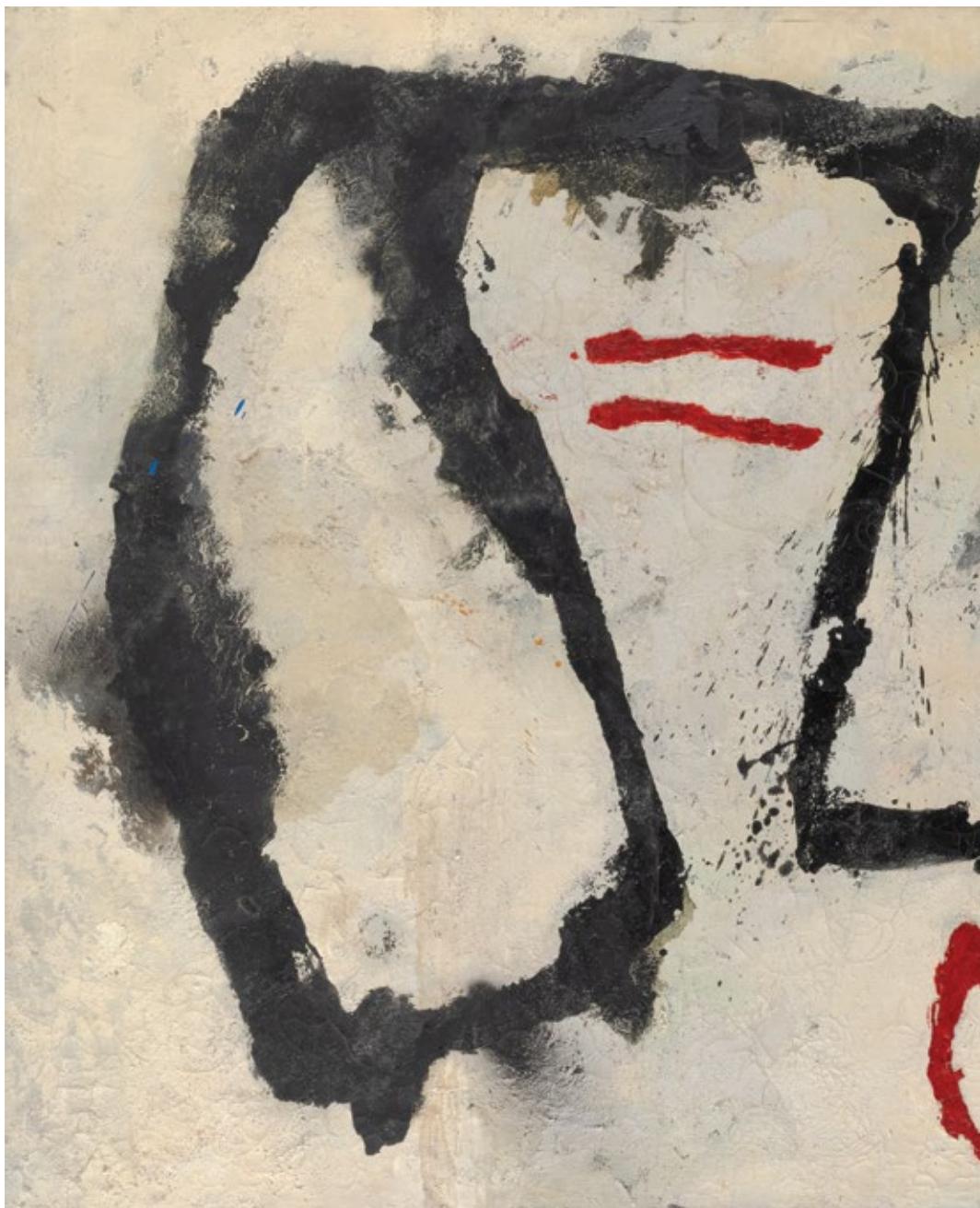
вредностима уметничког и говорног / писаног филозофског, социјалног и политичког коментарисања бурних, црних и проблематичних година, током његовог активног рада као уметника и даље радијског великане и омладинског гуруа, до почетка новог миленијума. Заједно са веома драгим пријатељем скулптором Рајком Вујовићем, започеће у Галерији СКЦ и изван са серијом изложби и до-гађаја, од прве перформативне радионице "NIGHTHAWK", затим до самосталне изложбе "ЗАПИСИ", па до догађајног и медијског пројекта ЛИНИЈА ЕХ, где концепцијски укључују и уметници Милан Атанацковић, Катарина Бенедетић, Александра Шарановић, као и група младих студената и музичара. Следеће године, 86-е, Флека и Рајко учествују у програму "15 година СКЦ-а", и раде велики интерактивни догађај "ЧУВАРИ ВАТРЕ". Последња репрезентативна изложба "ВЕЛИКИ ЗНАК" 1987, у Галерији СКЦ, закључује циклус самосталних наступа. У истом периоду учествовао је у низу групних важних алтернативних изложби, са последњом 2001. године.

Специфична тумачења о свом раду Флека је изговарао тако пасионирано и сликовито гестуалним знаковима, тако тешко и злокобно о пост-времену, о апокалипси, о крају, разарањима цивилизације и смрти. Перформативно ствара призоре згаришта и пепела, са разбацаним остацима костију, нагорелих изнутрица и крви, да је тај амбијент реалне гарежи преносио на под галерије да се по њој гази, тумара и осећа отужан смрад и лепљивост пепела. Креирана је илузија долазећег пост-времена, скоро већ сутра, а да нисмо ни слутили да ће стања ужаса и смрти обележити 90-е. Флекине визије зла биле су пророчке метафоре које су превазилазиле домене уметности изражавајући људску тескобу и сам живот. Ако се сећамо Миомира Грујића Флеке, најбоље је сетити га се кроз записан текст и његов говор ПРИГОВОР САВЕСТИ... ту се као у некој моралној молитви сакупила сва његова уметност и све његове активности, као гест личности, тела и гласа, опомене и вере које се простиру кроз етар... "Усправном Човеку... треба много Свести, Савести, Храбrosti и спремности да стане пред сопствено доско-ра искривљено Огледало."

Велика плава жена / The Big Blue Lady

1985, акрилик на папиру каширано на лесонит / acrylic on paper mounted on masonite
136x176cm

Велики шаман (на полећини Хермафродит) / The Great Shaman
1985, комбинована техника на платну / mixed media on canvas
145x235cm

Црни акт на жутом V / Black Nude on Yellow V

1984-86, акрил на платну / acrylic on canvas

31x36cm

Два символа / Two Symbols

1984-86, акрил на платну / acrylic on canvas
36x34cm

Црни акт на жутом III / Black Nude on Yellow III

1984-86, акрил на платну / acrylic on canvas

30x35,5cm

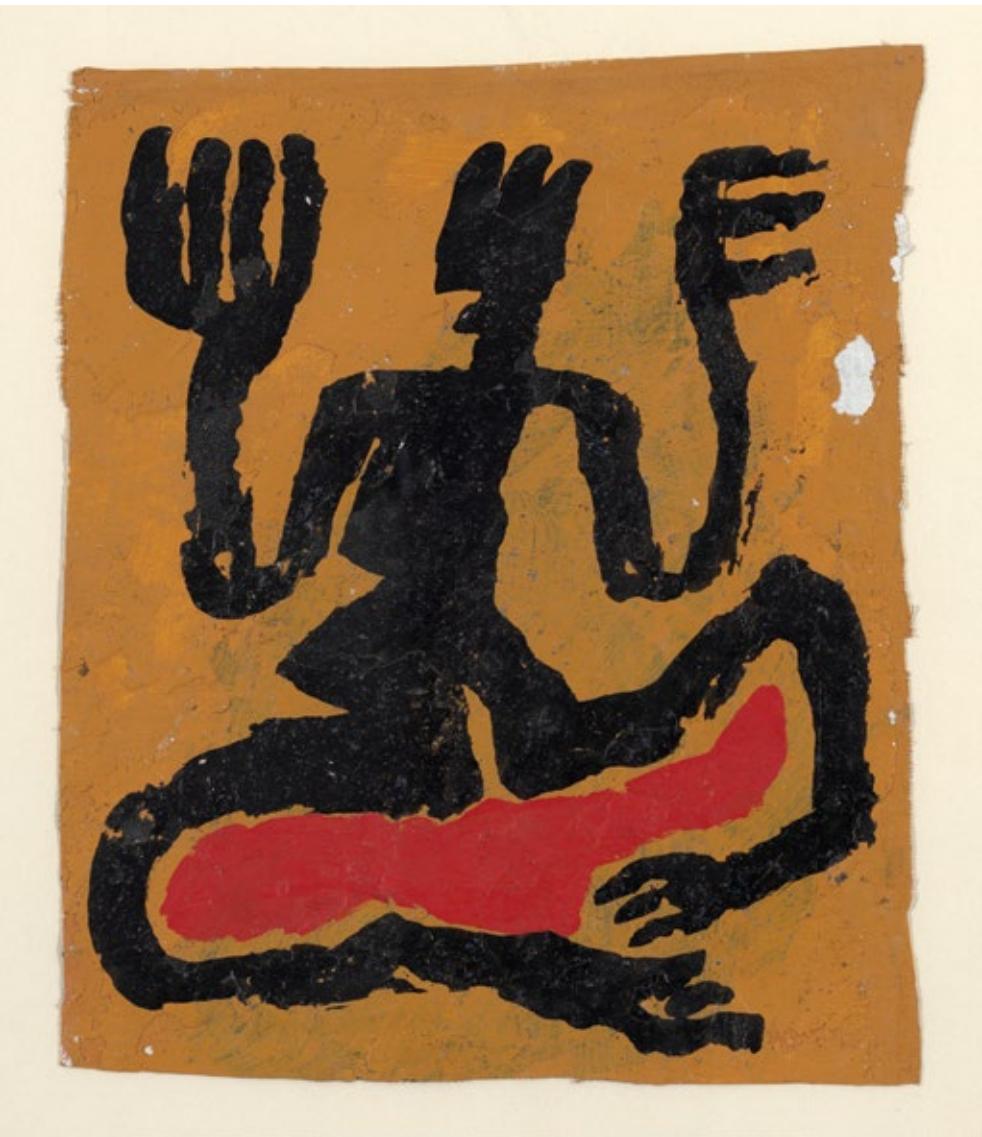
Чрни акт на жутом II / Black Nude on Yellow II

1984-86, акрил на платну / acrylic on canvas

38x39cm

Чрни акт на жутом I / Black Nude on Yellow I
1984-86, акрил на платну / acrylic on canvas
41x36cm

Црни акт на жутом IV / Black Nude on Yellow IV
1984-86, акрил на платну / acrylic on canvas
36x30cm

Три символа / Three Symbols

1984-86, акрил на платну / acrylic on canvas
36x34cm

Без назива / Untitled

око / circa 1985, акрил на платну / acrylic on canvas
35x37cm

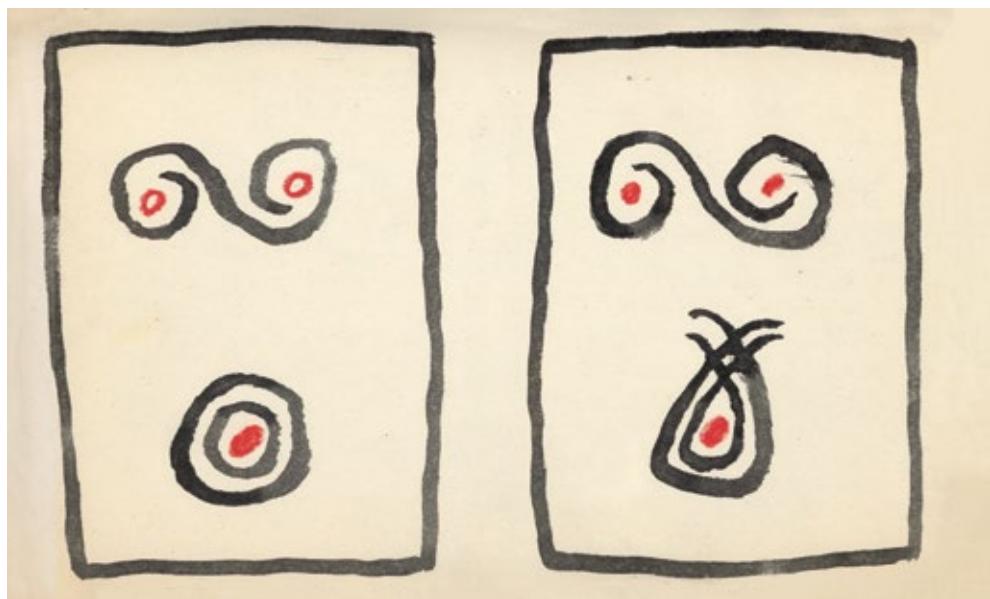

Бело на црном / White on Black
око / circa 1985, акрил на платну / acrylic on canvas
35x37cm

Без назива / Untitled

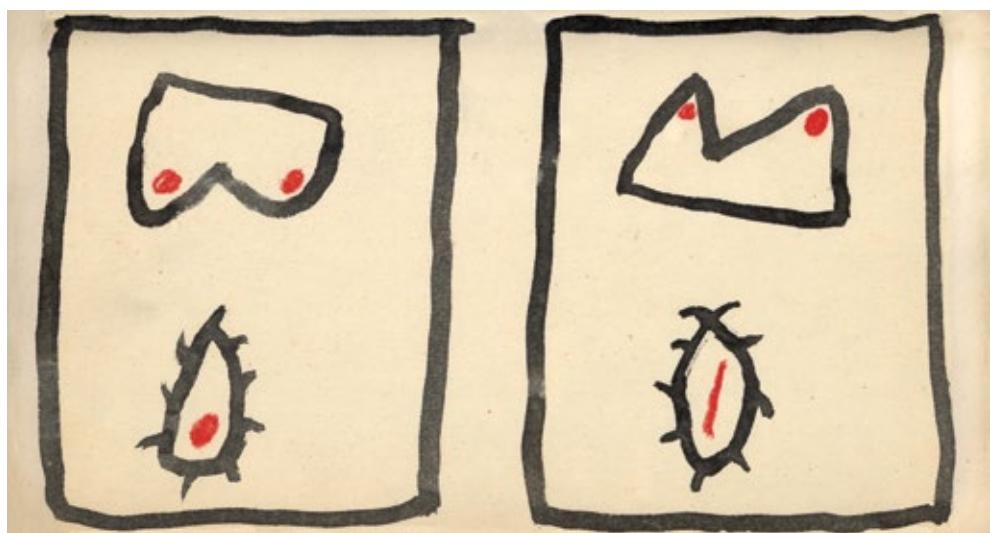
око / circa 1985, туш на папиру / ink on paper
56x40cm

Жене I / Ladies I

око / circa 1985, туш и пастел на папиру / ink and pastel on paper

19,5x32,5cm

Жене II / Ladies II

око / circa 1985, туш и пастел на папиру / ink and pastel on paper

17x31cm

Плес / Dance

око / circa 1985, акрил на картону / acrylic on cardboard
36x48cm

Чрни акт са црвеним на жутом / Black Nude with Red on Yellow

1984-86, акрил на платну / acrylic on canvas

38,5x36,5cm

Чрни акт и символи на жутом / Black Nude and Symbols on Yellow
1984-86, акрил на платну / acrylic on canvas
38,5x36,5cm

Сви радови / All works

Микро акт / Micro Nude

око / circa 1985,

туш на папиру / ink on paper
19,5x16,5cm

Сви радови / All works

Микро акт / Micro Nude

око / circa 1985,

туш на папиру / ink on paper
19,5x16,5cm

Сви радови / All works

Микро акт / Micro Nude

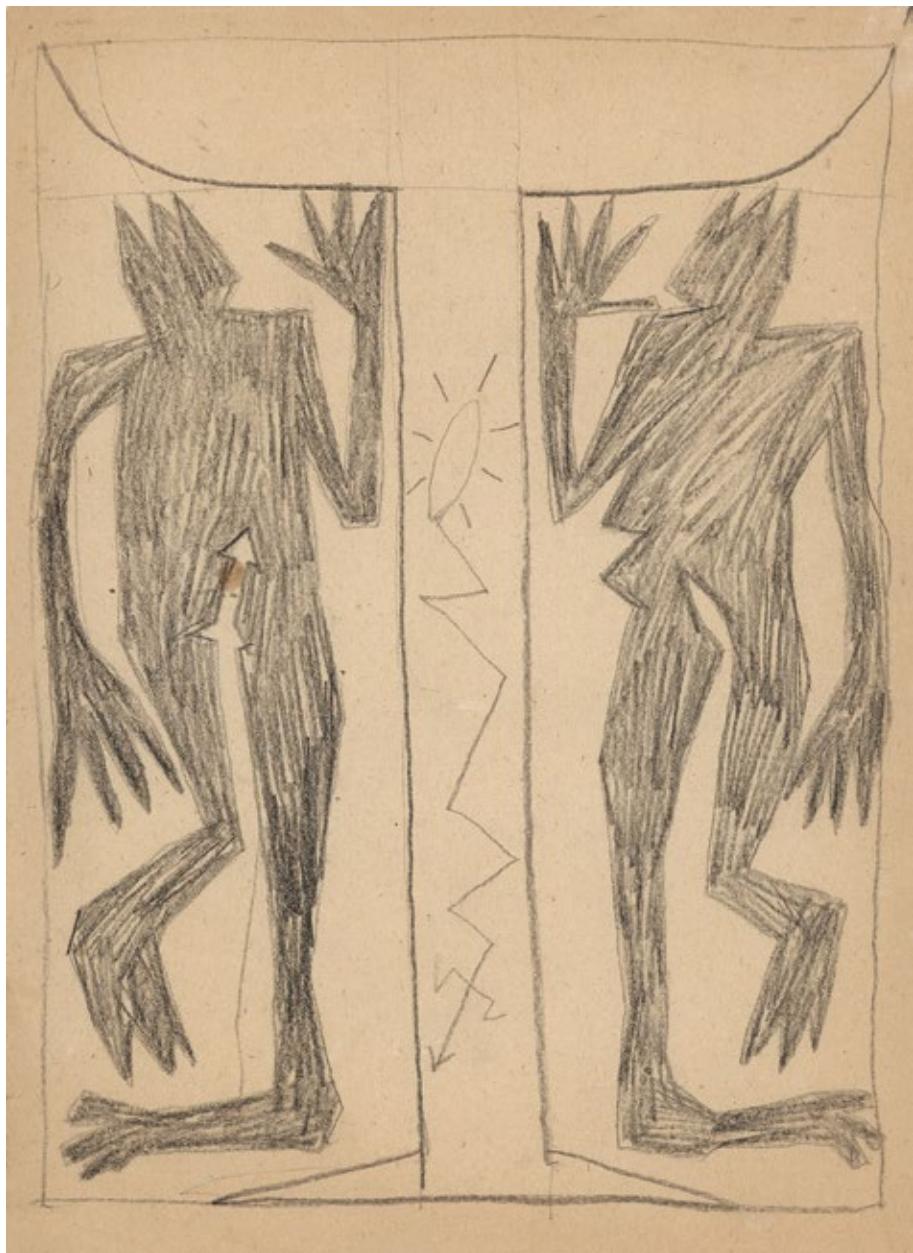
око / circa 1985,

туш на папиру / ink on paper
19,5x16,5cm

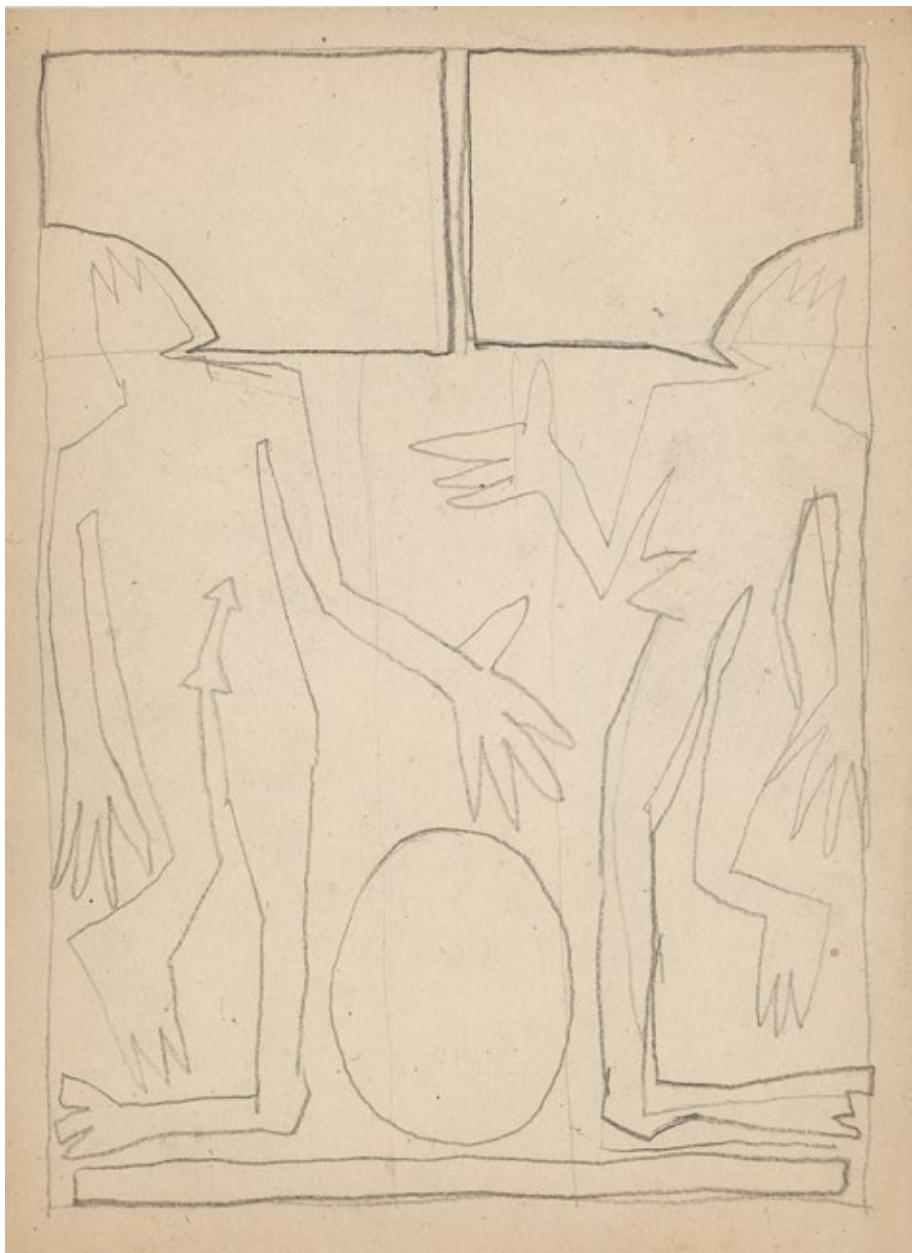

Микро акт / Micro Nude

око / circa 1985, туш на папиру / ink on paper
19,5x16,5cm

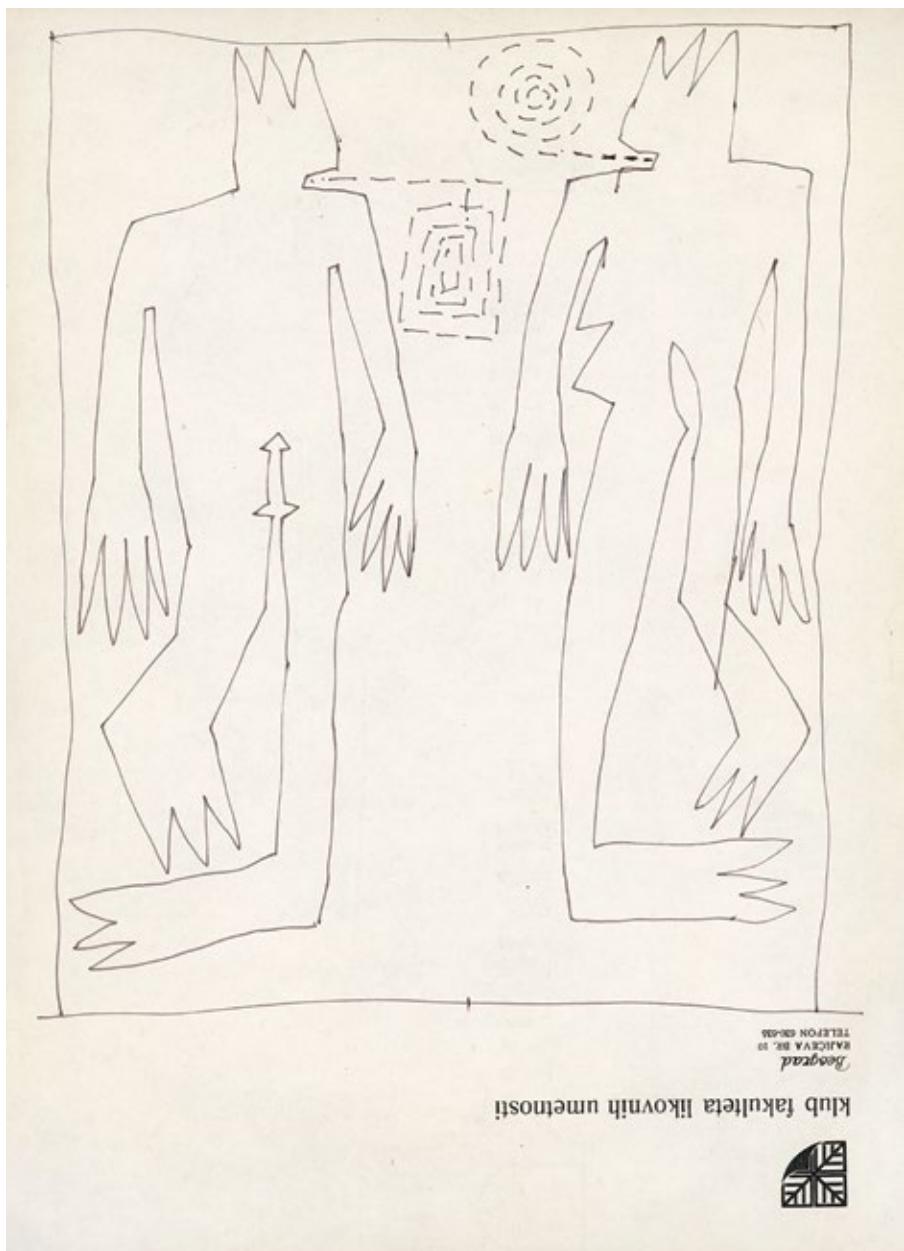

Први разговор од сунца до месеца (скица II) / First Talk from Sun until Moon (draft II)
1984, оловка на папиру / pencil on paper
30x21cm

Полеђина рада **Први разговор од сунца до месеца (скица II)** / Reverse of First Talk from Sun until Moon (draft II)

1984, оловка на папиру / pencil on paper
30x21cm

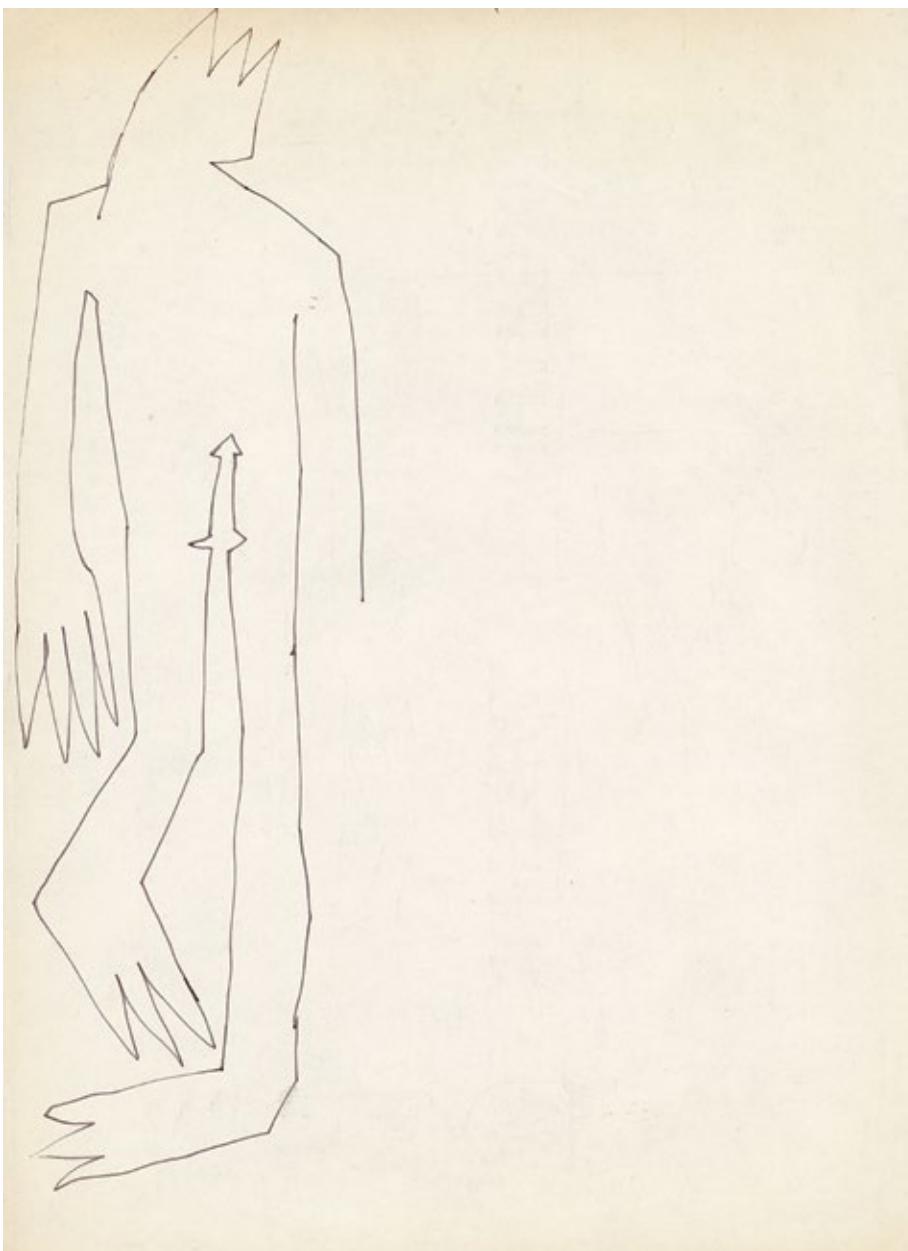

Klub fakulteta likovnih umetnosti

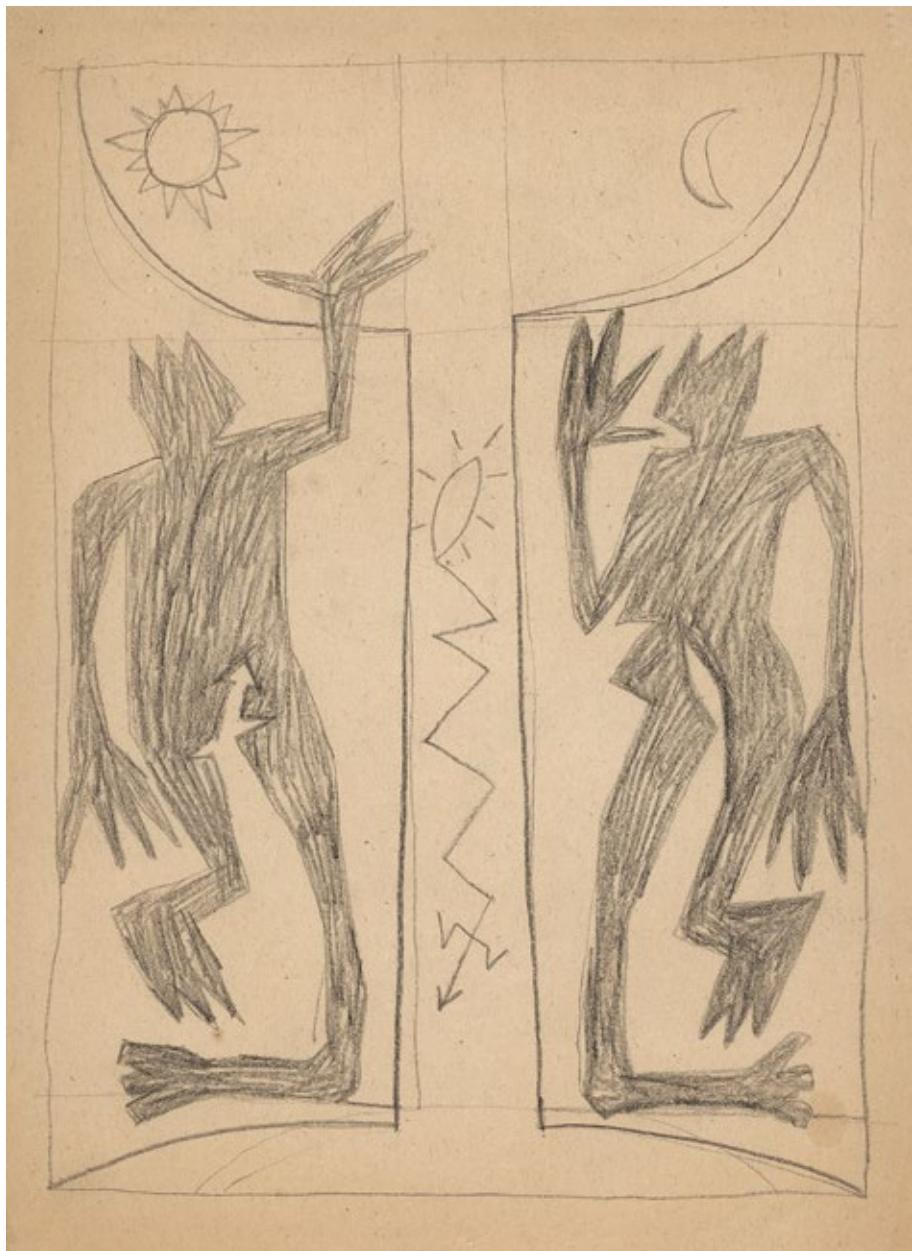
**Први разговор (скица III, на меморандуму Клуба) / First Talk
(draft III on Memo of the Club)**

1984, хемијска оловка на папиру / ballpoint on paper
30x21cm

Полеђина рада **Први разговор (скица III, на меморандуму Клуба)** / Reverse of **First Talk (draft III on Memo of the Club)**

1984, хемијска оловка на папиру / ballpoint on paper
30x21cm

Първи разговор (скица I) / First Talk (draft I)
1984, оловка на папиру / pencil on paper
30x21cm

Biljana Tomić

PERFORMATIVE SIGNS

In the cosmologies of life, there are paradigmatic fates determining the beginning, end or middle of a century or decade. Thus, in the decade of the 80s of 20th century, each year was important in the sum of changes that took place in all areas of the political, economic, social and cultural life.

The beginning of the 80s was marked by the New Wave of creative expression, especially in rock music, punk, visual arts, media disciplines and new forms of behavior. However, high expectations of the rise of artistic events soon dissipated with the appearance of depression and the crisis of the transition period. Unexpectedly, in the mid-1980s, many artists emerged from the world of subcultural and alternative activities bringing new energy. Starting with Miomir Grujić Fleka, who used a metaphorical style to speak of the stomp and rebellion with raised voice and gesture, of states of dust and ashes, the blasted masks of the flow of time, pointing to the ticking of the end of the first millennium and the post-apocalyptic stage.

Miomir Grujić Fleka expressed his criticism clearly: "Newly established jargons most directly express many common features of productive and current artistic content: OBSECURITY, DECADENCE, HEDONISM, AGGRESSIONESS, EXHIBITIONISM, NARCISSOIDITY .... the list could be much longer, as could the inventory . All these features are, of course, a reaction to the current social and cultural context and simultaneously to its product. And this context is marked by crisis, existential limitations, confusion about life and culture. Limited possibilities of participating in such a society are the ones that induce new subcultural "waves" as limited possibilities of participation within such a culture produce new artistic reactions. The utopian attempt to build a new, parallel, alternative, in any case comprehensive and appropriate value system that would successfully oppose the existing one, assigns a member of the subcultural group as well as an "unadapted" artist to a marginal positions of an OUTSIDERS. Being an outsider is a situation that conceals the potential capable of releasing an essentially new quality. "(M. Grujić," However ... art ... isn't it? (Magazine 4F, 13-14, Belgrade 1984. p. 5., topic of the issue: Art and Subculture.)

From 1985 until the beginning of the new millennium in just a few years of his active work as an artist while still being a great radio presenter and a youth guru Miomir Grujić successfully and unforgettable directed the optics of the public towards his alternative initiatives and values of artistic and oral/written philosophical, social and

political commentary on the turbulent, dark and problematic years. Together with Rajko Vujović, his dear friend and sculptor, he would start in the SKC Gallery and in others, a series of exhibitions and events: from the first performative workshop NIGHT-HAWK, on to the solo exhibition RECORDS, up to the event and media project LINE EX that conceptually included artists Milan Atanacković, Katarina Benedetić, Aleksandra Šaranović, as well as a group of young students and musicians. The following year 1986, Fleka and Rajko participated in the 15 Years of SKC program, and worked on a large interactive event GUARDIANS OF THE FLAME. The last representative exhibition GREAT SIGN held, in the SKC Gallery in 1987, concluded the cycle of his solo exhibitions. In the same period, he participated in a number of important alternative group exhibitions, the last one being in 2001.

Fleka gave specific interpretations of his work by passionately expressing himself with such visual and gestural signs speaking gravely and ominously about the post-time period, the apocalypse, the end of the world, the destruction of civilization and death. Performatively, he created scenes of charred remains and ashes, with scattered remains of bones, burnt innards and blood transferring that ambience of real charred remains onto the floor of the gallery to be trampled on, that people could wandered around stepping on it and smell the sad stench and stickiness of ashes. The illusion of the coming post-time was created, as if it would come the very next day, without us even imagining that the states of horror and death would mark the 1990s. Fleka's visions of evil were prophetic metaphors that transcended the realms of art, expressing human anxiety and life itself.

If we remember Miomir Grujić Fleka, it is best to remember him by the written text and speech CONSCIENTIOUS OBJECTION ... there, as in a moral prayer where all his art and all his activities are summed up, as a gesture of his personality, body and voice, warning and faith which spread through the ether ... "Upright Man ... needs a lot of Consciousness, Conscience, Courage and readiness to stand in front of his own until recently distorted Mirror".

Издавач

Галерија Б2
Балканска 2
11000 Београд, Србија
тел: 011 20 55 017
e-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs

За издавача

Драган Стојадиновић

Стручни савет

Јеша Денегри
Данијела Пурешевић

Организација и продукција

Бојан Муждека

Текст

Биљана Томић

Лектура

Миладиновић Марина

Превод

Ванда Перовић

Фотографије

Владимир Поповић

Прелом

Жолт Ковач

Штампа

Алта Нова, Београд

Тираж

300

Publisher

Gallery B2
Balkanska 2
11000 Belgrade, Serbia
tel +381 11 20 55 017
e-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs

For Publisher

Dragan Stojadinović

Gallery Council

Ješa Denegri
Danijela Purešević

Organization and Production

Bojan Muždeka

Text

Biljana Tomić

Proofreading

Miladinović Marina

Translation

Vanda Perović

Photography

Vladimir Popović

Layout

Žolt Kovač

Printed by

Alta Nova, Belgrade

Circulation

300

CIP - каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

7.038.53.071.1:929 Грујић М. (083.824)
7.038.53(497.11)(083.824)

ГРУЈИЋ, Миомир, 1954-2003

Миомир Грујић Флека = Miomir Grujić Fleka : Симбол у проширеном пољу = Symbol in an Expanded Field : Галерија Б2, Београд, јул-август 2022. / [текст Биљана Томић] = [text Biljana Tomić] ; [фотографије Влада Поповић] = [photography Vlada Popović] ; [превод Ванда Перовић] = [translation Vanda Perović]. - Београд : Галерија Б2 = Belgrade : Gallery B2, 2022 (Београд : Алта Нова = Belgrade : Alta Nova). - 32 стр. : репродукције ; 24 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300.

ISBN 978-86-6054-023-4

а) Грујић, Миомир (1954-2003) -- Изложбени каталоги

COBISS.SR-ID 70614793

Пријатељи пројекта

C'EST MOI
art jewellery

P A L I L O
B E L G R A D E

ГАЛЕРИЈА Б2
Балканска 2
11000 Београд, Србија
тел: 011 20 55 017
e-mail: galerija@b2.rs
web: www.galerijab2.rs